

MILJÖFAKTABLAD: INJEKTIONS- OCH INFUSIONSMATERIAL

Injektions- och infusionsmaterial används för att ge läkemedel till patient genom injektion eller dropp. De används även för att ge vätskeersättning och näringslösningar.

MILJÖ- OCH HÄLSOPROBLEM

Injektions- och infusionsmaterial kan innehålla olika ämnen och bestå av material som har vissa miljö- och hälsoproblem:

Ftalater

Injektions- och infusionsprodukter kan innehålla höga halter av ämnen som heter ftalater. Dessa förekommer som mjukgörare i plastmaterialet PVC för att göra plasten mer mjuk och böjlig. Flera ftalater är fertilitetsstörande, dvs de kan påverka människors och djurs förmåga att fortplanta sig. Eftersom ftalaterna inte binds till PVC kan de läcka ut från plasten i samband med användning och upptas av människa och miljö.

Flera vanliga ftalater kan också orsaka allergiska reaktioner hos personer som utsätts för ftalater från varor eller luftburna ftalatrester.

PVC

Många av Sveriges landsting arbetar också för att fasa ut plastmaterialet PVC ur sina sjukvårdsprodukter. Orsaken till detta är både att materialet ofta innehåller mjukgörande ftalater (se ovan) och att det vid

tillverkning och avfallshantering kan bildas miljögifter samt problematiska avfallsrester för deponi. I en del anläggningar där råvaror till PVC tillverkas används betydande mängder kvicksilver.

I Sverige är avfallsförbränningen av PVC utformad för att minimera utsläppen av miljögifter, men PVC-frågan är ändå viktig ur ett globalt perspektiv.

SUBSTITUT FINNS!

Istället för att använda förbrukningsmaterial av hälso- och/eller miljöskadliga ämnen, så som PVC och ftalater, kan andra alternativ väljas. Idag finns PVC- och ftalutfria förbrukningsmaterial på marknaden, gjorda av polyolefiner, polyuretan och TOTM (en trimellitit).

GOTT EXEMPEL: UPPHANDLING AV INFUSIONSAGGREGAT

Upphandlingen

Stockholms läns landsting (SLL) ställde år 2007 krav på infusionsaggregat (ej till pumpar).

Skallkrav: Fritt från PVC

Marknaden undersöktes med avseende på PVC-fria kopplingar, exempelvis 3-vägskrantar. Då fanns inga, men upphandlingen gjordes på två positioner (med ett miljöalternativ) och under avtalsperioden skedde utveckling, och tack vare detta och SLL:s miljöblommamärkning i avtalskatalogen kunde PVC-fria kopplingar avropas.

Avseende infusionspumpar är det viktigt att vid upphandling av dessa även ställa krav på aggregaten eftersom man är låst till en sorts slangar under ca 10 år i och med val av pump.

Framgångsfaktorer för upphandlingen

Marknadskännedom och att användarna vet när och vad de behöver.

Hur gick avropen?

Merparten tar det miljövänligare alternativet när det är möjligt.

Framgångsfaktorer för avropen

Miljöblomman har definitivt hjälp till. Sjukhusen/avdelningarna har i olika grad jobbat med sina miljömål, då alla är miljöcertifierade. Många har skrivit in i sina mål att ha fler miljövänliga produkter och jobbar med det. Det är de avdelningar som har kommit längst.

Prisskillnad

Det är svårt att säga vad prisskillnaden för produkter inom injektion/infusion är. Eftersom infusionsaggregaten är helt PVC-fria, vet inte SLL vad PVC med DEHP kostar. (Pump-aggregaten är dock bara av PVC med DEHP, p.g.a. pumpupphandlingen). Men på de produkter som är likvärdiga i kvalitet så är skillnaden gissningsvis ca 10-15%.

För mer information, kontakta kemikalieansvarig på Miljöstyrningsrådet:

info@msr.se eller tel. 08-700 66 90

Läs mer om Nationella Substitutionsgruppens arbete på:

www.msr.se/substitutionsgruppen